

תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשנ"ג-1993¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 3 לפקודת בריאות הציבור (מזון) [נוסח חדש],
התשמ"ג-1983, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה –
"בשר" – בשר כהגדרתו בתקנות מחלות בעלי־חיים (שחיטת בהמות), התשכ"ד-1964, ובשרי עוף כהגדרתו בתקנות מחלות בעלי־חיים (בתי שחיטה לעופות), התש"ך-1964;
"דגים" – כהגדרתם בתקנות בריאות הציבור (מזון) (בדיקת דגים), התשמ"א-1981;
"חומצות שומן טראנס" – חומצות שומן בלתי רוויות המכילות פחמן הנמצא בקשר כפול אחד או יותר; הקשרים הכפולים אינם מצומדים (Non-Conjugated) זה לזה, מופרדים על ידי קבוצה מתילנית אחת לפחות; חומצות השומן הן בעלות מבנה המכונה טראנס שבו כל מימן נמצא בצד מנוגד במרחב;
"מזון ארוז מראש" – מזון שנארז בידי יצרן בטרם שיווקו, למעט פירות וירקות טריים ובשר ודגים שלא עברו תהליך עיבוד;
"המנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיכו לענין תקנות אלה;
"מעברה מוכרת" – מעברה שהכיר בה המנהל לענין תקנות אלה;
"שיווק" – העברה לאחר בכל דרך מרכזי ההעברה;
"תהליך עיבוד" – למעט שחיטה, פירוק, המלחה או אריזה של בשר ולמעט הקפאה או אריזה של דגים.

הגדרות
(תיקונים: התשנ"ד,
התשע"א)

2. (א) לא ייצר אדם מזון ארוז מראש, לא ייבאו, לא ישווקו, לא יאחסנו ולא יציגו למכירה אלא אם כן הוא מסומן בסימון תזונתי בהתאם לתקנות אלה (להלן – סימון תזונתי).
(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), אין חובת סימון תזונתי של מצרכי מזון כמפורט להלן:

חובת סימון תזונתי
(תיקון התשנ"ד)

(1) מים ומים מוגזים;

1. ק"ת 5524, התשנ"ג (25.5.1993), עמ' 858.
תיקונים:
ק"ת 5600, התשנ"ד (25.5.1994), עמ' 891;
ק"ת 7019, התשע"א (31.7.2011), עמ' 1198;
ק"ת 7121, התשע"ב (17.5.2012), עמ' 1175;
ק"ת 7160, התשע"ב (30.8.2012), עמ' 1661 [התשע"ב (מס' 2)] (תיקון לתיקון התשע"א);
ק"ת 7336, התשע"ד, (30.1.2014), עמ' 588 (תיקון לתיקון התשע"א אשר החיל את הוראותיו על מזון שיוצר החל ב-1.2.14).
תקנות אלה בטלות החל מיום 1.1.2020, עם כניסתן לתוקף של תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשע"ה-2017.

- (2) תבלין;
 - (3) קפה;
 - (4) תה;
 - (5) חליטה להכנת משקה;
 - (6) שמרים;
 - (7) אבקת אפיה;
 - (8) ממתיק כהגדרתו בתקנות בריאות הציבור (מזון) (מזון דיאטטי וממתקים), התשמ"ז-1987;
 - (9) תמצית מאכל וצבע מאכל;
 - (10) חומר גלם לייצור מזון בתעשייה;
- (ג) המנהל רשאי, במקרים מסוימים, לפטור מזון או סוגי מזון מהוראות תקנת משנה (א) אם מצא לגבי המזון או סוגי המזון כי קיים אחד מאלה:
- (1) הסימון התזונתי של כל פרטי הסימון יהיה אפס;
 - (2) באופן השימוש המקובל, הערך התזונתי של כל פרטי הסימון הוא אפס.

3. (א) הסימון התזונתי יפרט את הערך הקלורי של המזון, ותכולת החלבונים, הפחמימות, השומנים והנתרן כמפורט בתוספת הראשונה, בחלק א'.

(ב) אם הערך של פרט כאמור בתקנת משנה (א), למעט נתרן, פחות מ-0.5% במשקל, יסומן לצדו אפס; כמוות הנתרן תסומן אפס אם שיעורו פחות מ-5 מיליגרם ב-100 גרם.

(ג) מזון המכיל בהרכבו שומנים בשיעור העולה על 2% במשקל, יסומנו גם התכולה של חומצות שומן רוויות, חומצות שומן טראנס וכולסטרול בו (להלן – רכיבי השומן), כמפורט בתוספת הראשונה, בחלק ב' ואולם –

(1) אם תכולת חומצות השומן הרוויות אינה עולה על 0.1 גרם ב-100 גרם, יסומנו לצד רכיב שומן זה המילים פחות מ-0.1 גרם או 0.1 גרם, לפי העניין;

(2) אם תכולת חומצות שומן טראנס אינה עולה על 0.5 גרם ב-100 גרם, יסומנו לצד רכיב שומן זה המילים פחות מ-0.5 גרם או 0.5 גרם, לפי העניין;

(3) אם תכולת הכולסטרול אינה עולה על 2.5 מיליגרם ב-100 גרם, יסומנו לצד רכיב שומן זה המילים פחות מ-2.5 מיליגרם או 2.5 מיליגרם, לפי העניין.

(1ג) מזון המכיל בהרכבו ושומנים בשיעור שאינו עולה על 2% במשקל, וסימון המזון כולל התייחסות לתכולה של אחד או יותר מרכיבי השומן, יכלול הסימון התזונתי את שיעורם של כל רכיבי השומן, כמפורט בתקנה 3(ג).

(ד) משקאות משכרים כהגדרתם בפקודת המשקאות המשכרים (ייצור ומכירה) [נוסח חדש], יכול שהסימון התזונתי שלהם יכלול סימון של הערך הקלורי בלבד.

סימון תזונתי
[תיקונים:
התשנ"ד, התשע"א,
התשע"ב (מס' 2),
התשע"ד]

(ה) מזון המכיל ויטמינים או מינרלים בצורת טבליות או כמוסות והערך הקלורי של טבליה או כמוסה אחת אינו עולה על קלוריה אחת, יכול שהסימון התזונתי יכלול את הפרטים בחלק ד' של התוספת הראשונה בלבד.

4. (א) בנוסף לסימון תזונתי כמפורט בתקנה 3, רשאי אדם לסמן מזון בפרטי סימון נוספים כמפורט בתוספת הראשונה, בחלקים ב' ו'ג', כולם או חלקם, ובסימון ויטמינים ומינרלים כמפורט בחלק ד'.

(ב) כלל סימון המזון "סיבים תזונתיים" או פרט הנמנה בחלק ד' של התוספת הראשונה, יכלול הסימון התזונתי גם את שיעורם במזון.

(המשך בעמוד הבא)

סימון נוסף
(תיקון התשנ"ד)

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), לא יסומן מזון בסימון כמפורט בחלק ד' לתוספת הראשונה, אלא אם כן תכולת הויטמינים או המינרלים בו שווה או עולה על הערכים המפורטים בתוספת השנייה.

5. (א) הסימון התזונתי ייעשה על אריות המזון במקום בולט לעין, בתוך מסגרת, בצורת טבלה, בנוסח בעברית ובסדר כמצויין בתוספת הראשונה.

אופן הסימון
(תיקון התשנ"ד)

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), אם קטנה האריזה מכרי לאפשר סימון תזונתי בטבלה כאמור, הוא יסומן בשורה או בשורות, לפי הענין.

(ג) האותיות בסימון התזונתי יהיו בגודל המפורט בטבלה 1 בתקן ישראלי ת"י 1145 תמוז התשמ"ב (יולי 1982) – סימון מזון ארוז מראש, לענין סימון רכיבי המזון.

(ד) יחידות מזון ארויות מראש שמשקלן אינו עולה על 10 גרם כל אחת, הארויות באריזה חיצונית שתכולתה אינה עולה במשקל על קילוגרם אחד, אינן חייבות בסימון תזונתי ובלבד שהאריזה החיצונית סימנה בו.

6. (א) הערך הקלורי יבוטא ביחידות של קילוקלוריות ויסומן, לצד המספר, במלים "אנרגיה) קלוריות".

ערך קלורי
(תיקון התשע"ב)

(ב) חישוב הערך הקלורי ייעשה לפי מקדמי המרה כמפורט להלן:

(1) חלבונים – 4 קילוקלוריות לגרם;

(2) פחמימות זמינות – 4 קילוקלוריות לגרם;

(3) שומנים – 9 קילוקלוריות לגרם;

(4)¹ רבי-כהליים, למעט אריתריטול (E968) – 2.4 קילוקלוריות לגרם;

אריתריטול (E968) – 0 קילוקלוריות לגרם;

(5) חומצות אורגניות – 3 קילוקלוריות לגרם;

(6) כהל – 7 קילוקלוריות לגרם.

(ג) הערך הקלורי יעוגל לקלוריה השלמה הקרובה.

7. (א) כל פרטי הסימון התזונתי יחושבו ויסומנו ל-100 גרם מזון מוצק או מוצק בחלקו, או ל-100 מיליליטר מזון נוזלי, הכל בהתאם ליחידות המשקל או הנפח המסמנים את תכולת האריזה בתווית; סומן המזון ביחידות נפח וכן ביחידות משקל, יחושבו פרטי הסימון התזונתי לפי משקל.

חישוב הסימון
(תיקון התשנ"ד)

1. תחילת תוקפה של תקנת משנה (ב)4(4) ביום 16.6.12 ואולם מזון שעד התאריך הנ"ל סומן כדיון לפי התקנות כנוסחן ערב תיקון התשע"ב, יותר המשך שיווקו באותו סימון במשך שנה וחצי מהתאריך הנ"ל.

(ב) אם לצורך צריכת המזון יש להמיס או למהול אותו במים או בנוזל אחר, ניתן לעשות גם את הסימון התזונתי ל-100 מיליליטר מזון, כאשר המזון הוכן בהתאם להוראות ההכנה המצויינות בתווית.

(ג) אם סומן משקל המזון לאחר סינון, ייעשה הסימון התזונתי לפי המשקל לאחר סינון, בציון המלים "לאחר סינון".

8. המנהל רשאי לדרוש ביצוע בדיקות במעבדה מוכרת לצורך בדיקת סימון המזון לפי תקנות אלה; יצרן או יבואן של מצרך מזון, לפי העניין, יישא בהוצאות הבדיקה וישלמן במישרין למעבדה המוכרת, וזאת בין אם נטל בעצמו את הדגימה לפי דרישת המנהל, ובין אם זו ניטלה בידי המפקח.

בדיקות מעבדה
[תיקונים:
התשנ"ד, התשע"א,
התשע"ב (מס' 2)]

8א. שיעורם של פרטי הסימון התזונתי לא יפחת מ-80% מהשיעור המסומן ולא יעלה על 120% ממנו.

סטיה מותרת
(תיקון התשנ"ד)

8ב. תקנות אלה באות להוסיף על כל דין.

שמירת דינים
(תיקון התשנ"ד)

9. (א) תחילתן של תקנות אלה שנה מיום פרסומן.
(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי המנהל בנסיבות מיוחדות לתת פטור מהוראות תקנות אלה לגבי מוצר מזון מסוים לתקופה נוספת שלא תעלה על שנה.

תחילה
(תיקון התשנ"ד)

תוספת ראשונה

(תקנות 3 ו-4)

[תיקונים:
התשנ"ד, התשע"א,
התשע"ב (מס' 2)]

סימון תזונתי

חלק א'

Nutritional value per 100 gr/ml

סימון תזונתי ב-100 גר"/מ"ל מוצר

Energy (calories)

אנרגיה (קלוריות)

Proteins (gr)

חלבונים (גר')

Carbohydrates (gr)

פחמימות (גר')

Fats (gr)

שומנים (גר')

Sodium (mg)

נתרן (מ"ג)

חלק ב'

Total fats (gr.)	סך השומנים (גר')
Saturated Fatty Acids (gr.)*	חומצות שומן רוויות (גר')*
Trans Fatty Acids (gr.)	חומצות שומן טראנס (גר')
Cholesterol (mg.)	כולסטרול (מ"ג)

* כפי שנקבע לפי תכולת השומן הרווי המבוטאת כטריגליצריד.

חלק ג'

Sugars (gr.)	סוכרים (גר')
Starchs (gr.)	עמילנים (גר')
Dietary fiber (gr.)	סיבים תזונתיים (גר')

חלק ד'

Vitamin A (mcg.) (Retinol equivalent)	ויטמין A (מק"ג) (שווי רטינול)
Vitamin D (mcg)	ויטמין D (מק"ג) (כולקלציפרול)
Vitamin E (mg.) (Alpha tocopherol equivalent)	ויטמין E (מ"ג) (שווי - אלפא-טוקופרול)
Vitamin K (mcg.)	ויטמין K (מק"ג)
Thiamine (mg.)	תיאמין (מ"ג)
Riboflavin (mg.)	ריבופלאווין (מ"ג)
Niacin (mg.) (Nicotinic acid equivalent)	ניקוטינאמיד (מ"ג) (שווי-חומצה-ניקוטינית)
Vitamin B6 (mg.)	ויטמין B ₆ (מ"ג)
Folic acid (mcg.)	חומצה פולית (מק"ג)
Vitaitain B12 (mcg.)	ויטמין B ₁₂ (מק"ג)
Vitamin C (mg.) (Ascorbic acid)	ויטמין C (מ"ג) (חומצה-אסקורבית)
Biotin (mcg.)	ביוטין (מק"ג)
Pantothenic acid (mg.)	חומצה-פנטותנית (מ"ג)
Calcium (mg.)	סידן (מ"ג)
Phosphorus (mg.)	זרחן (מ"ג)
Magnesium (mg.)	מגנזיום (מ"ג)
Iodin (mcg.)	יוד (מק"ג)
Iron (mg.)	ברזל (מ"ג)
Zinc (mg.)	אבץ (מ"ג)
Selenium (mcg.)	סלניום (מק"ג)
Potassium (mg.)	אשלגן (מ"ג)

תוספת שניה

(תקנה 4 (ג))

100 מק"ג שווידטינול	ויטמין A
0.5 מק"ג כולקלציפרול	ויטמין D
1 מ"ג שוויאלפאטוקופרול	ויטמין E
8 מק"ג	ויטמין K
0.2 מ"ג	תיאמין
0.2 מ"ג	ריבופלאווין
2 מ"ג שוויחומצהניקוטינית	ניקוטינאמיד
0.2 מ"ג	ויטמין B ₆
20 מק"ג	חומצה־פולית
0.2 מק"ג	ויטמין B12
6 מ"ג חומצה־אסקורבית	ויטמין C
10 מק"ג	ביוטין
0.7 מ"ג	חומצה־פנטותנית
80 מ"ג	סידן
80 מ"ג	זרחן
35 מ"ג	מגנזיום
15 מק"ג	יוד
1 מ"ג	ברזל
1.5 מ"ג	אבץ
7 מק"ג	סלניום
200 מ"ג	אשלגן

כ"ו באייר התשנ"ג (18 במאי 1993)

מרדכי שני

המנהל הכללי של משרד הבריאות

נתאשר.

חיים רמון

שר הבריאות